

Kolindsund Pumpelag har en naturplan

Af Anna Bodil Hald og Lisbeth Nielsen
Natur & Landbrug
Niels Pedersens Allé 2, Tjele:

Gennem de senere år er der kommet større fokus på de danske naturarealer. Landbruget vil gerne tage mere hensyn til natur og miljø, og mange landmænd har derfor brug for at vide, hvordan de bedst kan gøre det på netop deres bedrifter. Et godt udgangspunkt er at få udarbejdet en naturplan.

Kolindsunds naturplan er en kollektiv naturplan, idet ti af Pumpelagets landmænd gik sammen om at få udarbejdet en samlet plan. De driver arealer i Det Indre Sund, ved Allelevsund og ved Næsgården i østenden af Sundet. Vi giver her et par eksempler på anbefalinger i naturplanen. Når en naturplan udarbejdes gennemgår en naturkonsulent bedriftens arealer sammen med landmanden.

Landmanden ved meget om naturen på ejendommen, og ved naturkonsulentens registreringer af planter og dyr på bedriften kan de mest værdifulde naturområder få første prioritet i naturplanen. Men planen kan også indeholde forslag til etablering af ny natur, f.eks. at etablere vandhuller til padden, sikre vand til fuglene eller det kan være tiltag, der tilgodeser agerhøne, fasan, hare, rådyr eller andet jagtbart vildt.

Fugtige græsarealer

Kolindsund er helt unikt med de store åbne markflader med kanaler og diger. Det er et velafgrænset og meget fredfyldt område. Generelt er landbrugsfladerne dyrket med korn. På nogle af markerne er der dog huller, hvor vandet bryder gennem overfladen, og hvor driften med fordel kan ændres til afgræsning. Afgræsning betyder at det åbne landskab kan

bevares, naturen plejes og de græssende dyr give mere liv i landskabet.

Nogle steder, specielt midt i sundet, bliver der efterhånden store flader med rørskov og pil. Her vil afgræsning være en god mulighed, hvor det kan lade sig gøre. Det, der ikke kan afgræsses, foreslås bevaret som områder af rørskov til fugleliv m.v.

Hvor der på græsarealer ønskes flere vilde plantearter, er der brug for at finde ud af, hvor der er frøkilder, dvs. forekomst af de plantearter, man gerne vil have ind i området. De fleste engplanter har ikke levende frø gemt i jorden. Hvis man vælger at fremme vilde planter på et areal dyrket intensivt gennem en lang periode, og hvor der ikke er frøkilder i miles omkreds, så bliver det vanskeligt at komme i gang. Der skal startes de rigtige steder. Naturplanen peger bl.a. på et lille område ved Allelev, hvor

Nogle af de dyrkede marker i Sundet har mange huller. Naturplanen anbefaler etablering af vedvarende græs med afgræsning. Her kan også etableres naturlige vandhuller eller overfladisk afløb til kanalkanten. Det skaber variation.

der er trævlekrone, engkabbeleje, håret star, kær-trehage m.v.

Overdrev

Langs de ydre afvandingskanaler og deres stier er der flere steder arealer med vedvarende græs. Her er jorden sandet og stenet med kystaflejringer fra den tid, da området var et vandfyldt sund. Her er der lavtvoksende planter fra tør og næringsfattig bund, som for eksempel sølv-potentil, almindelig knopurt, læge-oksetunge, håret høgeurt, rank evighedsblomst, kongepen, sct. hansurt og gul snorre. Hvis arealerne henligger uden drift, vil de efterhånden blive overtaget af højt voksende plantearter som vild kørvel, regnfan, stor nælde og græsserne draphavre og almindelig kvik. Naturplanen foreslår derfor en drift, hvor de tørre græsarealer langs kanalerne enten afgræsses eller slås 1-2 gange om året, hvor første slåning er tidligt på somme-

Hvem lavede naturplanen?

Pumpelagets naturplaner er udarbejdet af Natur & Landbrug og jagtkonsulent Bent Rasmussen, med bistand fra Peter Skriver vedrørende padderne og fra landbrugskonsulent Lars Glerup vedrørende landbrugsmæssige forhold. Projektet blev finansieret af demonstrationsmidler fra Direktoratet for FødevareErhverv.

FAKTA

Mere information

Naturplanen består af en overordnet fælles del og konkrete planer til de deltagende landmænd. Den overordnede plan og eksempel på enkeltplan kan ses på www.dffe.dk under jordbrug/miljø/naturplaner. Eller man kan se planen på www.natlan.dk under projekter. Under forløbet er der diskuteret mulige stiforløb, men det var ikke en del af naturplankonceptet

FAKTA

ren. Slåningen vil på længere sigt hæmme de højt voksende og fremme de lavtvoksende urter. Ved efterhånden at veksle mellem strækninger, der slås, og strækningen med slåningspause bliver det muligt både at vedligeholde en alsidig bestand af planter og

at se dem blomstre, til glæde for både insekter og mennesker. I naturplanen peges der også på metoder til at skabe større variation med mere vedvarende græs langs kanaler og grøfter. Disse græsbrømmer kan plejes med fokus på vildt og andet dyreliv.

Her risler vandet, til glæde for bl.a. viber og engvegetation.